

Kopieringsregler i musik- och kulturskoleavtalet

Musik- och kulturskoleavtalet ger lärare och elever viss rätt att lagligt kopiera och dela upphovsrättsskyddade noter och sångtexter i undervisningen. Merparten av kommunerna har tecknat musik- och kulturskoleavtal, men inte alla. Varje kommun ansvarar själv för att teckna kopieringsavtal för undervisning i kommunala musik- och kulturskolan.

Vem som får kopiera och dela?

Lärare och elever

Lärare och elever får kopiera och dela. Är du lärare kan du även be någon annan att göra själva kopieringen. Kopierat material får användas för undervisning inom musikskolan/kulturskolan.

Vad får jag kopiera och dela?

Svenska och utländska offentliggjorda noter och sångtexter får kopieras och delas

Du får kopiera och dela offentliggjorda svenska och utländska musikaliska verk (noter) och sångtexter. Materialet kan hämtas från fysiska böcker, läromedel etcetera som från digitala publikationer på exempelvis internet.

Undantag: Ljud och rörlig bild får inte kopieras och delas

Avtalet ger inte rätt att kopiera och dela rörlig bild och inspelade verk, exempelvis musikinspelning, musikvideo, radio-/TV-program, klipp från YouTube, film, ljudfiler, datorspel och datorprogram. För det behövs separata avtal.

Hur får jag kopiera?

Du får kopiera material digitalt och analogt

Du får kopiera noter och sångtexter digitalt och analogt och använda materialet för undervisning.

Du kan kopiera material genom att exempelvis ladda ner, fotografera av, skriva ut, skanna, kopiera i kopiator, kopiera och använda i presentationer, exempelvis Powerpoint, Keynote eller Prezi, spara digitala kopior, exempelvis på skolans intranät eller på usb.

Hur får jag dela?

Du får dela material både digitalt och analogt

Det kopierade materialet får delas digitalt eller analogt mellan lärare och elever i en undervisningsgrupp inom musikskolan/kulturskolan, till exempel via e-post eller på en sluten lärplattform. Du kan dela material genom att exempelvis lägga upp och dela på skolans intranät eller på en lärplattform, projicera bilder på en skärm eller dela ut papperskopior.

Hur mycket får jag kopiera och dela?

Du får dela motsvarande 15 A4-sidor digitalt

Du får kopiera och dela motsvarande 15 A4-sidor från en och samma digitala förlaga, exempelvis en nyhetssajt eller en digital publikation.

Du får fotokopiera eller skanna och dela 15 procent eller högst 15 sidor

Den så kallade 15/15-regeln innebär att du får kopiera eller skanna och dela högst 15 procent av antalet sidor från en bok eller annan pappersförlaga men aldrig mer än 15 sidor.

Ur en bok på 100 sidor kan du alltså kopiera eller skanna upp till 15 sidor, och är boken eller skriften på 60 sidor kan du kopiera eller skanna upp till 9 sidor (15 procent). Det är alltså inte tillåtet att alltid kopiera 15 sidor; det tillåtna antalet beror på omfattningen av det material du kopierar ur.

Om du behöver kopiera eller skanna ett kapitel eller en artikel på några få sidor mer än det antal som nämns i begränsningsregeln får du kopiera eller skanna och dela upp till 3 ytterligare sidor. Ur en bok på 100 sidor eller mer kan du alltså kopiera eller skanna och dela upp till 18 sidor om det behövs för att kapitlet eller artikeln ska bli fullständigt. Är boken på 60 sidor kan du kopiera eller skanna och dela upp till 12 sidor.

Rätten att kopiera gäller per kalenderhalvår

Rätten att kopiera och dela material enligt avtalet gäller per kalenderhalvår. Du får alltså kopiera och dela från en och samma förlaga en gång per förlaga och elev per kalenderhalvår.

Du får kopiera ett exemplar per elev samt några exemplar till dig själv som lärare

Från en pappersförlaga får du göra så många kopior att eleverna får var sitt exemplar och att du som lärare får några exemplar.

Lärarens kopiering till sig själv

Du får du göra 1 papperskopia av en bok till dig själv. Däremot får du inte kopiera och spara boken i digital form. När kopian är till dig själv får du alltså kopiera hela verket utan att behöva ta hänsyn till 15/15-regeln.

Hur får jag använda kopiorna?

För undervisning

Du får använda kopierat material för undervisning inom musik- och kulturskolan. Kopiorna får sparas och föras över digitalt inom musikskolan/kulturskolans nätverk/lärplattform. Men bara till sådant nätverk/lärplattform dit endast skolans personal, elever och elevernas vårdnadshavare har åtkomst. Kopiorna kan alltså inte användas publikt exempelvis på skolans öppna webbplats eller liknande.

Kopiorna får projiceras, visas på skärm eller på annat sätt presenteras vid undervisning. Digitala presentationsbilder får skrivas ut och delas ut, sparas digitalt och delas digitalt mellan lärare och elever för undervisningen.

Hur gör jag om jag behöver kopiera och dela på annat sätt än avtalet medger?

Du måste ha tillstånd från rättighetshavaren

Du måste ha ett särskilt tillstånd från den eller de som har upphovsrätten till materialet om du vill kopiera och dela mer eller på annat sätt än avtalet ger rätt till. Rättighetshavare är de som äger rättigheterna till materialet.

För en bok kan det exempelvis handla om att skaffa tillstånd från en eller flera författare, översättare, förlag, bildupphovsmän med flera – de räknas alla som rättighetshavare till boken.

Upphovsrätten gäller alltid – även om utgåvan inte finns tillgänglig

Det är inte tillåtet att kopiera utan tillstånd bara för att en viss utgåva inte längre finns tillgänglig i handeln eller inte längre ges ut. Du måste ändå ha ett tillstånd från upphovsmannen och/eller utgivaren innan eventuell kopiering kan ske, för att inte riskera att göra intrång i upphovsrätten.

När får jag **inte kopiera och dela material?**

Nedan redogör vi för vissa situationer när du inte får kopiera och dela material.

När musikskolan/kulturskolan ingått annat avtal

Om skolan har ingått annat avtal som reglerar hur digitalt lagrade noter och sångtexter får kopieras och användas gäller villkoren i det andra avtal.

När du kopierar och delar ur förlagsutgivnet, tryckt engångsmaterial

Du får inte kopiera och dela ur förlagsutgivna tryckta arbetshäften och annat engångsmaterial med övningar och liknande. Men du får kopiera och dela enstaka fråga

eller övning för prov ur sådant material. Står det uttryckligen på materialet att det är fritt att kopiera får du självklart kopiera det.

När kopiorna ersätter eller minskar nyanskaffning

Du får bara kopiera och dela ur förlagsutgivet läromedel om det görs för att komplettera förlagsutgivna läromedel som normalt används i undervisningen. Det är aldrig tillåtet att ersätta eller minska nyanskaffningen av förlagsutgivna läromedel genom att använda kopior från sådana läromedel.

Om en rättighetshavare har förbjudit kopiering

Avtalslicensen gäller inte om en rättighetshavare har meddelat kopieringsförbud. Då får du inte kopiera materialet med stöd av avtalet. Det är bara rättighetshavare som inte är med i någon av våra 14 medlemsorganisationer som kan meddela förbud enligt upphovsrättslagen. För närvarande finns inte några sådana förbud meddelade.

När körmaterial och lösa stämmor kan hyras eller köpas separat

Du får inte kopiera körmaterial som säljs separat. Desamma gäller lösa stämmor som ingår i instrumentalensemble- och orkestermaterial och som finns att hyra eller köpa.

Om musikskolan/kulturskolan äger materialet i sådan omfattning som krävs för repetitionsarbete och framförande är det dock tillåtet att kopiera och tillgängliggöra materialet i enlighet med musik- och kulturskoleavtalets regler.

Lärare får anpassa materialet till rådande besättning och undervisningssituation (exempelvis omskrivning av altfiolstämma till tredje fiolstämma), så kallade adaptationer. Sådan anpassning får dock inte medföra att verkets karaktär förändras.

Om skolan äger materialet i sådan omfattning som krävs för att repetera och framföra ett musikstycke är det tillåtet att kopiera och dela till enstaka elev eller enstaka lärare för att tillgodose tillfälliga praktiska behov i en aktuell undervisnings- eller konsertsituation. Vid konserter får publiken då huvudsakligen bestå av skolans personal och elever samt elevernas anhöriga.

När ett musikaliskt verk ska framföras offentligt

Du får inte kopiera ett musikaliskt verk med eller utan sångtext för att framföra verket offentligt. Enstaka kopia är dock tillåtet om kopian endast används av enstaka lärare eller elev som ska medverka vid framförandet. Förutsättningen är att det handlar om ett framförande som huvudsakligen riktar sig till skolans elever och elevernas anhöriga.

Att exempelvis dela ut kopierade sångtexter av skyddade verk till åhörarna är aldrig tillåtet enligt avtalet.

Vad händer om jag **inte följer licensreglerna?**

Intrång i upphovsmannens ensamrätt är straffbart

Att kopiera material på annat sätt än avtalet ger rätt till innebär ett intrång i upphovsmannens ensamrätt. Ett sådant intrång kan leda till både straff och skadestånd. Uppge alltid namn och källa!

Ange namn på eller i anslutning till materialet

Du måste alltid respektera upphovsmannens ideella rätt. Därför ska upphovsmannens respektive fotografens namn alltid framgå på eller i anslutning till det kopierade materialet.

Ange källa på eller i anslutning till materialet

Du måste även ange var du har hämtat det kopierade materialet. Informationen ska lämnas på eller i anslutning till det kopierade materialet.